

BASIN BÜLTENİ**10.08.2026**

**DEVA Partili Mehmet Emin Ekmen:
“Hepimizin ortak bir sorumluluğu var: Bu ülkenin yıllardır taşıdığı ağır
bir yükü artık sona erdirmek”**

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu’nda görüşülmekte olan Milli Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Teklifi’nin tümü üzerine söz aldı. Ekmen konuşmasında şunları söyledi:

YENİ YOL Grubu olarak bu yola çıkışın kendisini meşru ve doğru bir çaba olarak gördük. Muhalefetin farklı görüşlerine, düşüncelerine, önerilerine, toplumun vicdanına, toplumdan gelen itirazlara ve beklentilere daha fazla önem verilmesi gerektiğini her aşamada dile getirdik; sürece destek kadar doğrudan karşıtlığın, kaygı ve eleştirilerin başta Millet Meclisi olmak üzere kamusal alanda görünürlüğünün her açıdan kıymetli olduğunu ifade ettik. Değerlendirme ve eleştiri için sürecin yapısını, karakterini doğru değerlendirmek gerekir. Bu süreç, Türkiye’nin demokratikleşmesine dair bir süreç değildir, Kürt meselesine dair kök sebeplerinin ele alındığı bir süreç de değildir. Bu süreç, Kürt meselesinden neşet eden ancak yer yer bu meseleyi de aşan, PKK/KCK terör örgütünün görüşmeler yoluyla silahsızlandırılması sürecidir.

Dünya; silahlı isyan ya da terör gruplarının görüşmeler yoluyla silahsızlandırılması ve örgütsel varlıklarının sona erdirilmesinde önemli tarihsel bir tecrübeye sahiptir. Bilinen hiçbir isyan veya örgüt bir devlete diz çöktüremediği gibi, hiçbir devlet de son ferdini yok ederek isyanları sona erdirememiştir. Güney Afrika, Kolombiya Endonezya, Filipinler, İrlanda ve İspanya gibi birçok örnek sayılabilir. Türkiye Cumhuriyeti devletin de 1920 ile 1938 yılları arasında birçok affa imza attığı bilinmektedir. Mustafa Kemal Atatürk son olarak 3527 sayılı 29 Haziran 1938 kabul tarihli Af Kanunu'yla, istiklal mahkemeleri kararlarını bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırmıştır. Yakın dönemde Erbakan, Özal, Demirel gibi siyasetçiler yanında Genelkurmay ve MİT Başkanlıklarının da benzer çabalar içerisinde olduğu bilinmektedir. 1984'ten bugüne kadar farklı isimlerle 9 yasa çıkarılmıştır.

Önceki ay medyaya aynı gün yansıyan iki haber içinde bulunduğumuz sürecin önemini bir kere daha hatırlattı. İmralı heyetinden Avukat Özgür Erol, Abdullah Öcalan'ın "Aslında 93'te belli bir aşama kat etmiştik. Keşke o gün bu iş bitseydi." Dediğini aktardı. Aynı gün Sayın Hakan Fidan da Katar'da "2013 yılında bu işi neticelendirmeye çok yaklaştıktık. Keşke tamamlayabilseydik." dedi. İki ayrı dönemden iki "keşke" ifadesi. 1993 girişiminin akim kalmasının "keşke"sinin maliyeti en az 40 bin can kaybı ve trilyonlarca dolar, 2013 sürecinin yarıda kalmasının "keşke"sinin maliyeti ise en az 10 bin can kaybı. Umarız içinde bulunduğumuz süreçte bir "keşke"yle bitmez.

Böyle bir süreç yönetiminin bazı ön kabullere ihtiyacı vardır. Bunlardan ilki herhangi bir girişimin kamu düzeni zafiyeti yaratmaması gerektiğidir. Özellikle 2013 süreci bu konuda kötü bir hafızaya sahiptir. Yine, örgütün Kürt meselesinden neşet etmiş olmasına rağmen Kürtler adına liderlik ve temsiliyet makamının oluşturulmasına da izin vermemek gerekir. Kürtler de tıpkı diğer unsurlar kadar çeşitli, farklı siyasi görüşlere ve organizasyonlara sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını ilgilendiren bütün konularda olduğu gibi kendilerini ilgilendiren konulara da bu çeşitlilik ve temsiliyet dengesi içinde müdahil olacaklardır.

Bir başka konu da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının hak ve özgürlükleri veya Türkiye Cumhuriyeti devletin yapısal dönüşümünün müzakere alanı Türkiye Büyük Millet Meclisinin komisyon salonlarıdır, Genel Kuruldur, siyasettir, milletin Meclisidir.

Geçmişe nispeten bu girişimin başarılı olma ihtimalinin kuvvetli olduğuna inanıyoruz. Bu kuvvet sebeplerinin başında kendine özgü hikâyesi, siyasal duruşu ve yaptığı çağrıyla süreci tetikleyen Sayın Devlet Bahçeli'nin rolüdür. Bu vesileyle bir kere daha teşekkür ediyoruz. Örgütün metodolojik dönüşümünü yönetmek iddiasıyla ön şart ileri sürmeden bu çağrıya cevap veren Abdullah Öcalan, çağrıyı süreçlenebilecek bir olguya taşımıştır. Üçüncü avantaj, ciddi eleştiri ve farklılıklara rağmen Mecliste oluşan güçlü

konsensüstür. Bu bağlamda Sayın Mahmut Arıkan, Sayın Ahmet Davutoğlu ve Sayın Ali Babacan'ın açık ve net destek, tavsiye ve eleştirilerini de hatırlatmak gerekir. Bugüne kadar devlet merkezli, süreç bozucu bir olayın yaşanmamış olması da devlet kurumlarının süreçteki pozitif rolüne ve uyumuna işaret eder. Sayın İbrahim Kalın ve MİT Başkanlığının hak ettikleri özel takdiri de kayda geçirmek gerekir. Sürecin yönetiminde ve bugüne gelmesinde Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'ın devlet başkanı olarak oynadığı pozitif rol açıktır. Kalkınma yolu ve benzeri kuşak yollarının güvenlik ihtiyacı, Orta Doğu'daki silahlı gruplarının tasfiye süreci, Avrupa'nın güvenlik mimarisinde Türkiye'ye artan ihtiyaç ve daha birçok sebep bölgesel ve uluslararası konjonktüründe fırsat ve imkânlar yarattığını gösterir.

Bu süreç başlatıldığında Sayın Devlet Bahçeli en önemli referansı iç cephenin tahkimine vermişti. Bu tahkim için Şerafettin Can Atalay, Selahattin Demirtaş, Osman Kavala, Yalçınkaya ve benzeri AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmasını, KHK'lilerin yaşadığı sorunlara ilişkin adım atılmasını bekledik, durduk. Aksine, ceza usul hukukunu ve kişilerin masumiyet karinesini yok sayan birçok soruşturma gördük, yargı eliyle siyasetin dizaynına dair birçok yeni örneklerle karşılaştık. Siyasi alanı, söz söyleme alanını daraltan soruşturmalardan yargı kararlarının uygulanmamasının yasal güvence altına alınmasına dair düzenlemeye kadar bir hukuk devletinin en temel ve basit gerekliliklerinden uzaklaşan birçok örneğe tanık olduk. Bu kadar kuvvetli bir desteğin olduğu, bu kadar paydaşın başarısı için fiilen ve kavlen dua ettiği bir sürecin çok daha dikkatli yürütülmesi gerekirdi. Geride kalan zamanda Türkiye'nin daha demokrat, daha çoğulcu, daha özgürlükçü bir hukuk devleti olacağına dair inanç güçlendirilememiştir; atılması gereken birçok adım atılmamış ve bu durum sürece olan güveni zayıflatmıştır. Bu meselenin ortadan kalkmasıyla, bu demokratik dönüşümün gündeme alınmasının önünde bir engel kalmayacağını savunuyor, bu yönde gelişmeler bekliyoruz.

Sayın Devlet Bahçeli'nin 22 Ekim, 5 Kasım 2024 ve 5 Mayıs 2026'da MHP Grubunda yaptığı konuşmalar ve yine Sayın Bahçeli'nin 31 Mart, 1 Nisan, 2 Nisan 2025 ve 19 Mayıs 2026'da Türkgün gazetesinde yayımlanan yazılarında, bu sürecin getirisi ve fırsatı olarak hukuk devletine, demokratik dönüşüme dair oldukça kuvvetli ve derinlikli bir perspektif görüyoruz. Doğrusu, biz, bunları Sayın Bahçeli'nin Türk milletine ve Türk siyasetine verilmiş birer taahhüdü olarak görüyor ve kendisinin de bu taahhütlerin arkasında sonuna kadar duracağına inanıyoruz, bu konuda da bir endişemiz olmadığını ifade ediyoruz. Ama Cumhur İttifakı'nın büyük ortağının bu süre içerisinde bütün bu söylemleri boşa düşüren ve insanların, ülkenin geleceğine ve bu sürecin ardından karşımıza çıkacağına inanılan değişim ve dönüşüm fırsatına olan inancını zayıflatan iş ve eylemlerden de bir an önce vazgeçmesi gerektiğini burada bir kere daha ifade ediyoruz.

Böyle bir yasayı hazırlamanın pek çok zorluğu var. Tam 9 kere bu denenmiş ama karşılık bulunamamış. Bir yandan devlet ve milletin hassasiyetleri, psikolojik eşikler, diğer yandan uygulanabilir geri dönüşün önünü açacak bir düzenleme; gerçekten bıçak sırtı bir denge. Bu iki denge içerisinde anayasal esaslar ve ceza mevzuatın mimarisiyle uyumlu bir çerçeve ortaya koymanın zorluklarını metnin birçok yerinde görüyoruz hatta bu zorlukların bir kısmının da aşılamadığını da tespit ediyoruz. Teklif metninin Meclis Başkanlığına verilinceye kadar gruptan esirgenmiş olması ciddi bir eksiklik olmuştur. Başta Anayasa'ya aykırılık iddiası olmak üzere, Türk Ceza Kanunu ve İnfaz Kanunu'nun genel mimarisiyle çelişen ve uygulamada sorun yaratacağına inanılan mevzularda muhalefetin eleştirileri dikkate alınmadı, hazırlığın diğer gruplarla daha detaylı ve uzun süreli bir şekilde çalışılması gerekirdi ve beklenirdi. Bu sürecin başarı kriteri, kırsal alandaki örgüt üyelerinin illegaliteden legaliteye geçişi açılacak birer adli dosyayla birlikte normal bir hayata intibak etmelerinin ve böylelikle Türkiye Cumhuriyeti aleyhine bir kere daha silaha yönelme imkânlarının yapısal olarak ortadan kalkmasıdır. Böyle bir fesih, sonlanma, tasfiye ve silahsızlanmanın yasal düzenleme olmadan gerçekleşemeyeceğinin imkânsızlığı ortada idi. Ancak buna rağmen yasa iki yıl geciktirildi. Bu sürecin en önemli handikaplarından biri tespit, teyit ve ilandaki ısrar olmuştur. Bu ısrar yasaya da taşınmıştır.

İtirazımız şudur: Bir devlet kurumu bu örgütün kendini feshetme ve silahsızlanma iradesini, iştiağını ve buna uygun davranışlarını tespit ve teyit edebilir. Nihai amaç bir ön şarta dönüştürülemez. Bunun handikapları vardır, olacaktır. Bunun, tespit ve ilanının uluslararası hukukta ve diplomatik ilişkilerde de bir soruna dönüşebileceği açıktır. Doğrusu şu olmalıydı: Yasal zemini oluşturacaksınız, bir kapıyı açacaksınız ve örgüte, örgüt üyelerine "Altı ay içerisinde buna uyan örgüt üyeleriyle ilgili hukuki statü budur. Buna uyan -bu devletin vatandaşlığı olarak- hak ve hukukuna kavuşur, uymayanlarla egemenlik hakları ölçüsünde mücadeleyi sürdürürüz." diyecektiniz. Süre dolar, kayda giren silahlar, boşaltılan lojistik alanlar ve yargıya tabi olanlara bakılır ve ancak o zaman MGK, bu örgütün gerçekten bittiğini ilan edebilirdi. Bu şans hâlâ burada duruyor, önergeler yoluyla düzeltilebilir.

Diğer açıdan, terör örgütü propagandası ve üyeliği iddiasıyla yargılanan sivil toplum örgütü ve siyasetçilerin yasaya yazılı başvuru şartıyla beraat etme ve aklanma haklarını da ellerinden almış oluyoruz. Yazılı başvuru şartının, kişilerin kendilerini aklama haklarını zedelemeyecek ve bugüne kadar yaptıkları savunmaları ortadan kaldırmayacak bir şekilde dönüştürülmesi ve kodlanması gerekiyor.

Örgüt üyeleri geri döndüğünde yeni bir sorunun parçası olmamalarının en önemli imkânlarından biri, devletin rızaları dâhilinde, onlarla birlikte uygulayacağı bir toplumsal uyum ve entegrasyon programıdır. Bu yasada toplumsal uyum ve entegrasyona dair tek bir kelime yoktur.

Hepimizin ortak bir sorumluluğu var: Bu ülkenin yıllardır taşıdığı ağır bir yükü artık sona erdirmek.

Bunu yaparken de yalnızca silahların susması değil; öz güvenle, inançla, kararlılıkla Türkiye'yi daha demokrat, daha çoğulcu, daha özgürlükçü ve daha güçlü bir hukuk devletine dönüştürmektir. Umarız, bu süreç yeni bir keşkeye dönüşmez. Umarız, bu tarihî fırsat Türkiye'nin geleceği açısından mutluluk ve coşkuyla hatırlayacağımız bir sonuca ulaşır. Sözlerimi sevgili Muhsin Kızılkaya'nın dün yayınlanan yazısından bir alıntıyla tamamlamak istiyorum: "Sizin gibi ben de hep bir gün bitecek diye bekledim, bir gün bitecekti çünkü. Başladığımda 21 yaşındaydım, şimdi 63. Bittiğini görmeyi tek dileğim, gördüm. Rabb'ime şükür."